

Nakupovanje je eno izmed bolj ali manj priljubljenih opravil za otroke in starše. Nekateri otroci namreč uživajo pri sodelovanju ob obisku prodajaln, medtem ko druge tovrstna situacija posebej ne zabava. Kljub vsemu pa je lahko tudi nujen opravek, kot je nakupovanje, priložnost za igrivo in prijetno druženje z otrokom, ki ga izkoristimo tudi za spodbujanje otrokove komunikacije, govora in jezika.

S pripravo na obisk trgovine lahko pričnete že doma. Preden se odpravite po nakupih, skupaj z otrokom pripravite nakupovalni seznam. Takšna aktivnost je ponavadi všeč tako mlajšim kot tudi starejšim predšolskim otrokom. Mlajšim lahko ponudite številne reklamne letake, iz katerih izberejo slike živil in stvari, ki jih boste kupili. Nato jih izrežejo in nalepijo na vaš nakupovalni seznam. Pod slikami lahko odrasli zapišete tudi besede in jih glasno preberete otroku. Starejše predšolske otroke pa lahko spodbudite k oblikovanju lastnega nakupovalnega seznama. Izbiro želenih stvari lahko narišejo, če pa znajo, tudi zapišejo. Dovolite jim, da so pri ustvarjanju čim bolj samostojni in kreativni!

Otroku lahko predlagate, da doma pripravi svojo trgovino in s tem spodbudite **razvoj otrokove simbolne igre**. V simbolno igro namreč radi vnašajo svoja doživetja in izkušnje. Za igro otroku ponudite prazne škatle in različne embalaže, letake z živili, kupone ter podobno. Ponudite mu celo manjšo košarico ali nakupovalno vrečo. Izdelate lahko denar in kreditne kartice ali uporabite denar iz namizne igre Monopoli, kartonasta embalaža pa bo kot nalašč za izdelavo blagajne. Otrok lahko za svojo trgovino pripravi tudi svoj reklamni letak.

Obisk trgovine pa je lahko zelo stresna izkušnja za senzorno preobčutljive otroke. Le-te zmoti prenasičenost dražljajev z vidnimi in zvočnimi dražljaji, z različnimi vonji in gnečo. Če otrok obisk trgovine zavrača, vi pa nimate izbire, kot da ga vzamete s sabo, se s takšnim otrokom odpravite v trgovino v času manjše gneče, s seboj pa naj odnese svojo najljubšo igračo. Če nakupovanja ne mara, načrtujte kratke in hitre obiske prodajaln (na primer kupite samo 2 stvari in nakupujte krajši čas). Skušajte ga motivirati tudi s tem, da nakupovanju sledi njemu všečna aktivnost, kot je na primer obisk babice ali odhod na otroško igrišče. Pomembno je, da ste pri naštevanju aktivnosti jasni in kratki (na primer rečete: »Najprej greva v trgovino, nato pa na igrišče.«) Otroka lahko pripravite na to že doma, tako da skupaj narišete, kaj boste počeli sprva in kaj potem. Vizualna opora mu bo pomagala pri razumevanju, kaj se zgodi prej in kaj potem oziroma kaj sledi nakupovanju.

Ob obisku trgovine sledi veliko zabavnih možnosti, kako vključiti otroka v skupno nakupovanje. Med samim nakupovanjem je zelo priporočljivo, da si vzamete čas in sledite tudi otroku. Počakajte na njegovo pobudo, da vam nekaj pokaže in tako opazite, na kaj je pozoren.

Kadar odrasli nakupujemo, stvari vzamemo v roke, jih otipamo, povohamo, stisnemo, potresemo. Skorajda nemogoče je, da bi nakupovali brez vključevanja svojih čutov, zato poskusite vedno, ko je le mogoče, v senzorna doživetja vključiti tudi otroke. Dovolite jim, da se dotaknejo živil, kot so na primer škatle s kosmiči, plastenke s pijačo, razno sadje. Pogovarjajte se o tem, kaj vidijo, vonjajo, tipajo in slišijo. Vklopite vse čute.

Tudi najmlajšim omogočite, da ob pomoči nakupovalnega seznama, ki ste ga sestavili doma, sami poiščejo živila. Na ta način jih spodbujate, da primerjajo fotografije ali narisane ilustracije s konkretnimi predmeti. Če zelo radi grabijo po policah, jih zaposlite tako, da nosijo nakupovalni seznam in vam pomagajo predvsem pri zlaganju v voziček. Uporabite tudi manjše vozičke, namenjene otrokom (na primer s sprednjim delom, ki izgleda kot otroški avtomobil) ali manjše košarice namenjene uporabi za otroke, da lahko ti pri nakupovanju čim bolj aktivno sodelujejo.

Ko greste mimo police in izberete živilo z nakupovalnega spiska, lahko otroku izpostavite napis na embalaži in ga poimenujete. Na ta način bo postal pozoren na natisnjeno besedo in črke. Če napis vsebuje katero od črk, ki so tudi v otrokovem imenu, to črko izpostavite (na primer poudarite: »Žžžž kot Živa in Žžžž kot žitne blazinice.«) Mlajši predšolski otroci se namreč na **branje in pisanje** pripravljajo že takrat, ko na primer starši na embalaži njhovega najljubšega živila

izpostavljajo natisnjene besede in črke ter jih poimenujejo. Ob tem ni pomembno, da otrok črkuje in glaskuje sam, temveč da je zgolj pozoren na slišano informacijo.

Ob nakupovanju s starejšimi predšolskimi otroki pa lahko razvijate tudi zahtevnejše veščine zgodnje pismenosti. Pokažite jim besedo na nakupovalnem spisku in besedo, ki je zapisana na označbi izdelka oziroma na označbi police, kjer se izdelek nahaja. Če bo otroka aktivnost zanimala, se bo morda vanjo vključil in pri ostalih izdelkih sam preveril, ali se na prvem mestu nahaja enaka črka oziroma ali je sosledje črk enako kot na spisku. Ob tem ni potrebno, da pozna vse črke, lahko jih le primerja po videzu. Prvo črko na nakupovalnem spisku lahko predhodno označite z barvo in tako otroku omogočite, da si jo bo lažje zapomnil.

Med obiskom trgovine lahko pripomorete tudi k razvoju otrokovega **fonološkega zavedanja**. Živila, ki jih izberete in položite v nakupovalni voziček, lahko zlogujete in ugotavljate število zlogov ter primerjate nakupljena živila po dolžini besed oziroma številu zlogov.

Živilske prodajalne omogočajo številne priložnosti za učenje novih besed in **širjenje otrokovega besednjaka**. Med nakupovanjem pa lahko čas izkoristite tudi za spoznavanje **nadpomenk in podpomenk**, medtem ko z otrokom iščete vse potrebne sestavine (na primer ga sprašujete, kje boste našli jagode – ali pri sadju ali zelenjavi, kje boste našli čokolado – ali na oddelku sladkarij ali mesa, kje se nahaja mlečni namaz – ali na oddelku mlečnih izdelkov ali prigrizkov in podobno).

Nakupovanje pa predstavlja tudi odlično priložnost za **spodbujanje sledenja navodilom.** Otroku lahko med obiskom trgovine podate različne napotke z enostavnimi ali sestavljenimi navodili, ki naj vključujejo tako predloge, pridevnike, nasprotne pojme, oblike in količine (na primer: »Prinesi mi eno kislo sadje in eno rdečo zelenjavo!«) Zahtevnost navodil prilagodite starosti otroka.

Za krajšanje časa v trgovini je primerno tudi uganjevanje. Otroka lahko postavite v vlogo detektiva, ki išče opisano stvar. Otroku podajte nekaj namigov, da sam poišče opisano (na primer: »Poišči nekaj sladkega, kar pogosto jemo za zajtrk in se nahaja v hladilniku!«). Navedena aktivnost spodbuja otroka k **slušni pozornosti in razumevanju jezika.**

Čas v trgovini pa nudi številne priložnosti za razvoj **socialne komunikacije**. Otroka lahko spodbujate k ustreznim pozdravom in vljudnostnim izrazom ter ga spodbudite k socialnemu kontaktu z drugimi (na primer, da trgovko vpraša, kje se nahaja določeno živilo). Najbolj zaželeno je, da ste vzor otroku tudi sami.

Ob prihodu domov naj vam otrok pomaga tudi pri pospravljanju nakupljenih produktov. Takšna aktivnost nudi možnost za ponavljanje besed, ki ste jih uporabljali tekom nakupovanja (na primer ponavljate lahko številne predloge, ki ste jih uporabili v trgovini – v omari, na polici, v hladilniku, pod skrinjo in podobno.)

Viri:

Cohen, E. (2017). Playing With Purpose: Grocery Shopping. Pridobljeno s https://www.tandemspeechtherapy.com/2017/08/10/playing-with-purpose-grocery-shopping/

Lowry, L. (2012). *"A" is for Apple: What Kids Can Learn at the Grocery Store*. Pridobljeno s http://www.hanen.org/Helpful-Info/Articles/-A–is-for-Apple–What-Kids-Can-Learn-at-the-Groce.aspx